

Stukken voor de Redactie
te zenden vóór den 15en
der maand aan:

G. D. DUURSMA,
Achter de Hoven 114 bis,
LEEWARDEN.

Redactie:
G. D. DUURSMA.
J. M. VAN DEN HOUTEN.

Girorekening
No. 133650 - HEESCH bij Oss.

Alle correspondentie te
richten aan het Secretariaat

Adres:
Mej. J. J. E. V. D. THOORN,
Amalia van Salmsstraat 80,
DEN HAAG.

Res tuur: CHR. DE RINGH, *Voorzitter*, Hilversum, van Ostadelaan 23; Mej. J. J. E. v. d. THOORN, *Secretaresse*, den Haag; S. P. C. VAN ROMUNDE, *Penningmeester*, Heesch bij Oss; G. D. DUURSMA, Leeuwarden, Achter de Hoven 114 bis; J. M. VAN DEN HOUTEN, Rotterdam, Mathenesserlaan 364.

MAMMILLARIA (HAW. 1812)

(SYN = NEOMAMMILLARIA [BR. & R. 19231.]

Bij de meeste liefhebbers is dit geslacht zeer in trek, en dit vindt hoofdzakelijk hierin z'n oorzaak, doordat de meeste Mammillaria's betrekkelijk gemakkelijk groeien en bloeien, niet zoo hoog worden, zoodat men er op een klein hoekje tamelijk veel kan plaatsen.

De Mammillaria's groeien meestal kogelvormig, of cilindrisch. In 't moederland kunnen ze zich tot groote pollen ontwikkelen. Het is daarom ook aan te raden, ze in een eenigszins vlakke pot te zetten, de zgn. Azaleapotten zijn hier bij uitstek geschikt voor. Wil men 't karakteristieke van deze planten zien, dan doet men goed een of meerdere exemplaren in een pot te zetten, en de jonge plantjes aan de plant te laten zitten. Spoedig krijgt men dan planten welke een vaste „pol” vormen, waardoor 't typische van de plant meer tot uiting komt.

De grondsoort moet voedzaam zijn, kalkrijk en leemachtig met een flinke dosis houtskool en zand.

De temperatuur mag niet te hoog zijn, verder zorg men voor een frissche lucht. De witbehaarde, in 't algemeen de behaarde soorten geve men s' winters wat meer warmte.

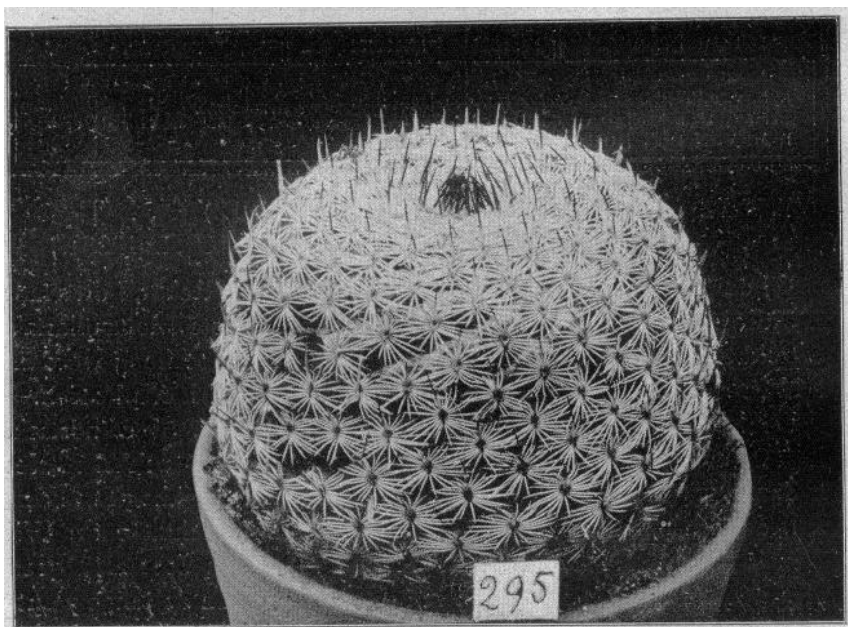
Het geslacht zelf telt \pm 200 soorten welke van 10°—48°. N. B. in Amerika, Mexico, Venezuela en Zd. Columbia voorkomen.

De bedorning is zeer verschillend, men treft haakdoorns, beharing of beide op één plant aan. Ook treft men de doorns in de vorm van veertjes, b.v. *M. plumosa* aan, gedraaide en gebogen doorns vinden we b.v. bij *M. camptotricha*.

Van dit geslacht vallen ook de bloemen op, welke meerendeels klein, doch ook groot kunnen wezen: in 't algemeen zijn 't dag-bloeiers, welker bloemen zich bij zonnig weer openen.

De vrucht is langwerpig, soms knotsvormig, en van een rose tot roode kleur. Soorten o.a. zijn:

M. elegans P. D. C. uit Midden-Mexico, een van de meest algemeene soorten. Groei is kogelvormig met een witte bedooring.

Mammillaria elegans.

Photo Fr. de Laet,

De bloemen, welke rood van kleur zijn, **staan** in een krans om de top der plant.

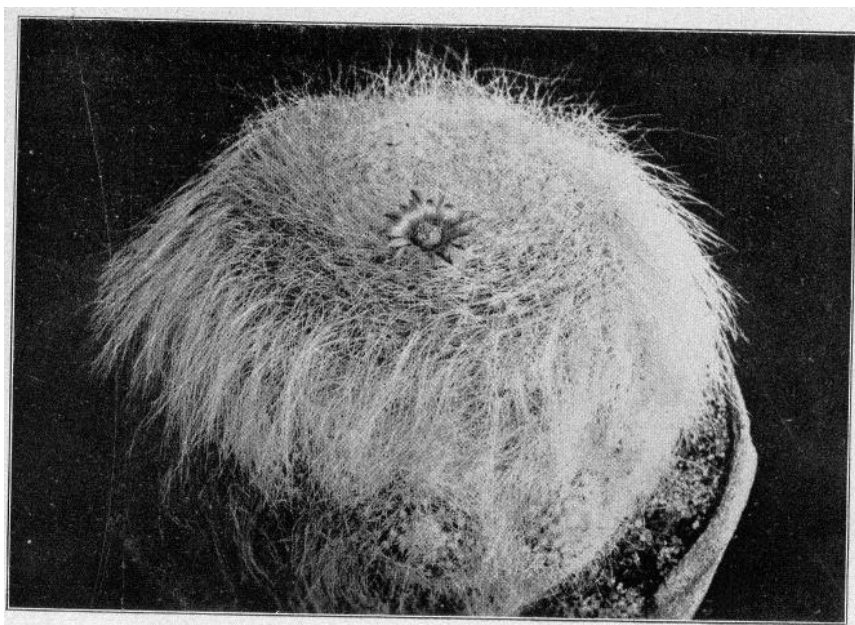
M. (Neomamillaria) elongata, cilindervormig groeiende plant, met gele bedooring. Bloemen, $\pm 1-1\frac{1}{2}$ cm, groot en **van** een crème-achtige kleur. De stammetjes worden 3-10 cm. hoog. De plant groeit zodevormig. Men heeft hiervan nog de var. *rufocrocea*, welke meer roodkoperkleurige doorns heeft.

M. (Dolichothele) longimamma, met tamelijk groote tepels, bloemen van een citroengele kleur. De doorns zijn groot en van een bleekgele kleur.

M. Hahniana, Mexico. Kogelvormige planten, 10- 15 cm. groot, welke geheel met een witte beharing bedekt zijn. Vrucht rood van kleur. Deze soort kan men 't best op een iets beschaduwd plaatsje zetten, volle zon verdraagt ze niet.

M. bombycina, zeker wel een der mooiste planten van dit geslacht. In een krans van kleine randdoorns staat hier de 1-2 cm. grootte middel doorn, welke haakvormig is omgebogen.

Deze doorns hebben een bruinachtige kleur. De bloemen welke in een krans aan de top verschijnen zijn rood van kleur en $\pm 1-1\frac{1}{2}$ cm. groot. Zeer aanbevelenswaardige soort.

Mammillaria Hahniana **Werderm.**

Foto A. Teucq — Contich.

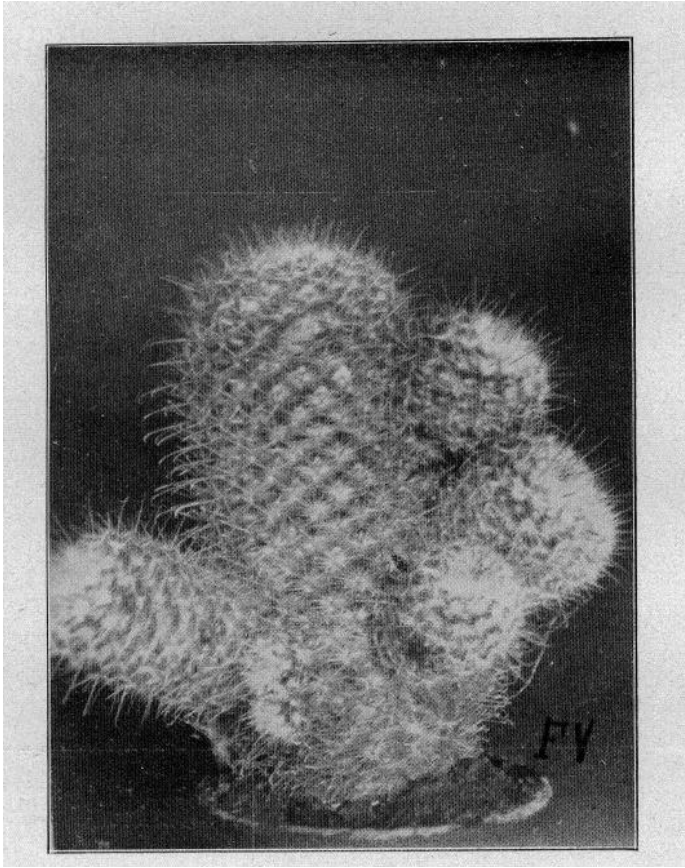
M. Herrerae, kleine kogelvormige plant, met een grijswitte be-doorning. Gelijkt wel iets op *M. elegans*, doch wordt niet zoo groot.

M. spinosissima, kogelvormige plant met roodbruine doorns. Bloemen rood en 2 cm. groot. Ook voor deze plant is een vlakke pot 't aanbevelingswaardigst.

M. camptotricha, de vrij lange doorns, welke van een geelachtige kleur zijn, slingeren zich in bochten om de plant heen. De tepels zijn van een frisch groene kleur. Bloemen wit tot zacht rose.

M. Parkinsonii wordt zeer veel geïmporteerd en dit is ook niet te verwonderen. Bij deze plant komt 't veelvuldig voor dat 1 plant 2 „koppen” heeft, wat haar een eigenaardig gezicht geeft. De doorns zijn grijswit van kleur en 1 cm. lang.

M. plumosa, een van de meest begeerde planten voor een liefhebberscollectie. De bedoorning bestaat uit omgebogen veertjes, van-

Mammillaria Bombycina.

daar ook wel de naam „struisveercactus”, welke wit van kleur zijn. Kan geen felle zon verdragen.

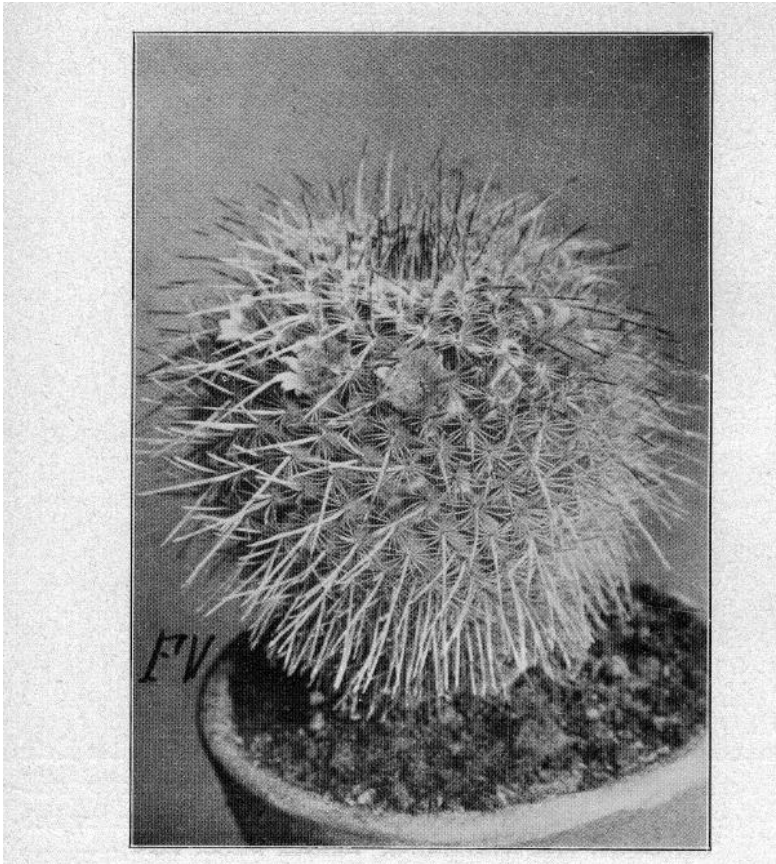
M. candida, kogelvormige plant, met kleine witte doorns. Bloemen geel, vrucht rood en langwerpig van vorm.

M. (Coryphanfha) radians, eveneens kogelvormig, de 1-2 cm.

lange, geelachtige doorns, zijn naar 't plantenlichaam gebogen welke 't geheel bedekt. De bloemen zijn groot en citroengeel van kleur, de buitenste slippen rose getint. Uit Midden-Mexico.

M. bocasana, zodevormende plant, 5—10 cm. hoog wordend.

Het plantenlichaam is geheel bedekt met witte haren waar tus-
schen de bruine, haakvormige doorns zich bevinden. De bloem is

Mammillaria Parkinsonii.

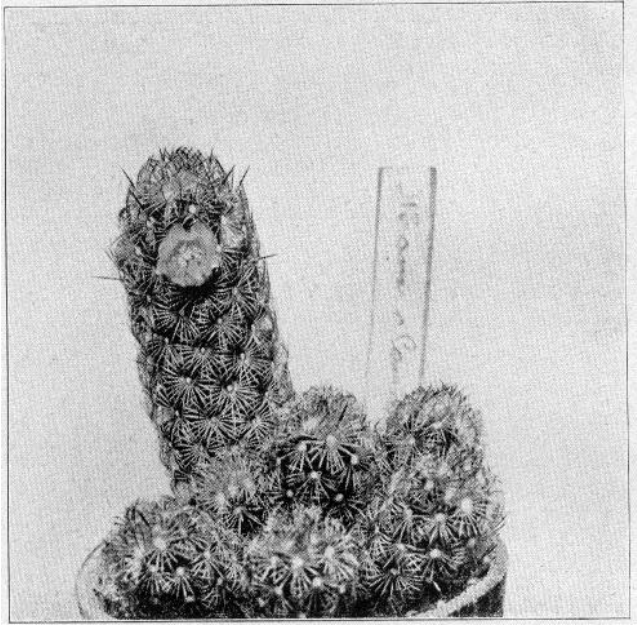
wit van kleur. Deze soort moet niet in de felle zon geplaatst worden.

M. centricirra, kogelvormige tot cilindervormige plant. De doorns, 1~ 1 1/2 cm. lang, zijn wit met aan spits een zwarte punt. De bloemen, welke in een krans aan de top der plant verschijnen, zijn rood van kleur.

M. Pringlei, evenals bij *M. camptotricha*, slingeren zich hier de

2—2½ cm. lange bruingele doorns om de plant heen, De bloemen hebben een dieproode kleur.

M. dioica, uit Californië, cilindervormig groeiende plant, tot 20-25 cm. hoog. De middendoorns zijn 1—1 ½ cm. lang, bruin en haakvormig omgebogen.

Neomammillaria elongata.

Bloemen vrij groot, klokvormig en van een geelachtig witte kleur.

Bij deze soort vinden wij soms het voor de Cactussen zeer zeldzame verschijnsel der tweehuizigheid, d.w.z. sommige planten hebben alleen bloemen met meeldraden, andere alleen met stampers. De mannelijke (meeldraad-) planten hebben dan de grootste bloemen.

Aarhus (Danmark).

J. G. v. d. KAAIJ.

BIJDRAGE TOT DE KENNIS VAN DE VERSCHILLENDE SOORTEN LITHOPS.

Voor den botanicus, zoowel als voor den liefhebber, is het tot heden dikwijls moeilijk de verschillende soorten van het geslacht Lithops goed te onderkennen. Men moet al heel goed thuis zijn in het onderscheiden van de grondkleur, de kleur van de vensteroppervlakken met daarop voorkomende, weer anders gekleurde veldjes, lijnen en stippen, zoowel op een gladden, als op een gebobbelden ondergrond, de diepte en vorm van de spleet tusschen de beide bladeren, om te kunnen zeggen, welke Lithops men voor zich heeft. Waarbij nog komt, dat er dikwijls variaties optreden in kleur en teekeningen, in het al of niet gebobbeld zijn van de bovenvlakken der bladeren. Want deze knobbels of bobbels vervlakken soms tijdens het volgroeien der bladeren en verdwijnen dikwijls als in den groeitijd een Lithops door water teveel wordt opgejaagd. Bovendien is er nog een groot kleuronderscheid tusschen de oude volgroeide bladeren en de daartusschen zich nieuw ontwikkelende jonge bladparen.

Verder is het aangeven van een kleur soms lang niet gemakkelijk. De een noemt een kleur violet, terwijl een ander zegt, het is purper. Een Lithops in zijn vaderland is meestal geheel anders gekleurd dan een hier gekweekte kultuurplant. De dichtheid van zijn vensteroppervlak wordt door de minder sterke zonbestraling hier te lande omgezet in een veel zachter en doorschijnender huid. Zelfs op de vindplaatsen is een Lithops soms moeilijk te onderkennen. Hoeveel variaties in kleur en teekening doen zich niet voor bij Lithops Julii. Bij de door den Heer R u s c h o.m. ontdekte Lithops Schwantesii heeft men exemplaren met en zonder bobbels op de bovenvlakken. Ook de grootte der plantlichamen geeft geen maatstaf, een enkelvoudige jonge, bloeibare plant kan meerdere malen grooter in volumen zijn dan zijn naamgenoot uit een pol, die vele jaren oud is.

Lithops ps. truncatella kent wel ieder van ons. Maar zet er nu eens bij L. Elisabethae, dan is vergissen heel goed mogelijk, wat de teekening aangaat. Of Lithops fulviceps en Lithops Lydiae. De laatste is in den jeugdvorm donkerder van kleur, ook de groeiwijze is dan iets anders, maar later!

Met toestemming van den Heer E r n s t R u s c h en van Prof. K u r t D i n t e r, die tijdens mijn briefwisseling met eerstgenoemde,

bij hem in Windhoek vertoefde, laat ik hier een vertaling volgen van een artikel van Prof. Kurt Dinter, dat verschenen is in het Monatschrift der Deutschen Kakteengesellschaft, Jaargang 1932 bld. 228-230, en welk artikel een bijdrage kan leveren tot de kennis van de verschillende soorten Lithops.

Een gewichtige ontdekking bij zaailingen van Lithops soorten heeft de Heer E r n s t R u s c h, Farm Lichtenstein bij Windhoek gedaan. Hij heeft n.l. gelijktijdig en onder dezelfde omstandigheden zaaiproeven genomen met 21 Zuid-West Afrik. Lithopssoorten en daarbij ongeveer drie weken na het kiemen der zaden het volgende met zekerheid vastgesteld. Twaalf van de 21 soorten vertoonden in het midden van het kiembolletje een klein, nietig, niet doorlopend spleetje, *terwijl* bij de andere 9 soorten, waarvan de kiembolletjes meer een urnvorm hadden, zich tusschen de beide cotyledonen of de kiemblaadjes een geheel doorlopende groef of spleet bevond. Dit verschil in twee morphologische groepen zullen zeker wel meerdere van ons, die Lithopssoorten zaaien, hebben opgemerkt, en zeker zullen daarbij talrijke Lithops vrienden er aan hebben gedacht, dat deze factor voor de systematiek van het opstellen van een (bestemmings)-sleutel voor deze zoo moeielijk te beschrijven plantengroep niet zonder meer ter zijde kan gelegd worden. Ongetwijfeld zal deze deeling der kiembladeren *in een niet en in een wel doorlopende* spleet het bepalen van de plantensoort zeer vergemakkelijken, omdat daardoor het geheele aantal der tot heden 24 Z.-W. Afrik. en 4 tot 6 Zuid-Afrik. soorten in ongeveer 2 gelijke helften verdeeld worden kan.

Nu komt eigenlijk nog het meest verrassende, dat de beteekenis van het al of niet doorloopen van de spleet *dik* onderstreept.

De Heer R u s c h plaatste de twee groepen naast elkaar en toen bleek, dat alle zaailingen met een niet doorlopende spleet behooren tot de geelbloeiers, en de zaailingen met een wel doorlopende spleet tot de witbloeiende soorten en wel 12 soorten behoorden tot de eerste en 9 soorten behoorden tot de tweede groep.

De door den Heer R u s c h gezaaide Lithopssoorten waren:

Witbloeiende.

L. Iulii — L. summitatum — L. floris-albis — L. mickbergensis — L. bella — karasmontana — L. opalina — L. Lerichiana — L. optica, en door Prof. K u r t D i n t e r uitgezaaid L. Eberlanzii

Geelbloeiende.

L. Ruschiorum - L. vallis Mariae - L. ps. truncatella - L. pulmonuncula - L. Mundtii - L. fulviceps - L. Dinteri - L. Schwantesii - L. kunjansensis - L. rugosa - L. gracilideliniata - en L. urikosensis, en door Prof. K u r t D i n ter uitgezaaid: L. kiubisensis - L. farinosa - L. alpina en L. Fransisci.

Kaapsche soorten:

L. Fulleri wit en doorlopende spleet.

L. Comptonii - L. olivacea geel en niet doorlopende spleet.

Naschrift. Het goede tijdstip om te bepalen of een Lithops zaailing een al of niet doorlopende spleet heeft, is ongeveer 3 weken na het kiemen tot kort voor het begin, dat de kiemblaadjes beginnen te verdrogen.

Dec. 1934.

F. SWÜSTE.

HET LEEKENHOEKJE.

*Correspondentie op deze rubriek betrekking hebbende s.v.p. te adresseeren aan J. M. v a n d e n H o u t e n, Mathe-
nesserlaan 364, Rotterdam.*

Maart.

We gaan nu toch heusch gelooven, dat we den winter gehad hebben.

De zon wint steeds aan kracht en al zullen we nog wel wat koude dagen krijgen, toch beginnen we maar vast voorbereidselen te treffen voor ons nieuwe cactus- en vetplantenseizoen. Een van de eerste kwesties, die aan de orde komen is, hoe geef ik mijn planten een geschikte grond. Voor de bewoners onzer groote steden is dat steeds een moeilijk probleem. En toch is het samenstellen van een goede grondsoort voor onze planten van fundamenteele beteekenis. Laten we maar dadelijk beginnen te zeggen, dat er geen enkel mengsel te noemen is, dat in alle opzichten voldoet en dat de zogenoemde „cactusaarde”, die ons als zoodanig wordt aanbevolen in sommige gevallen wel volgens een of ander boekenrecept zal zijn klaargemaakt. Waarmede we dus niet willen zeggen, dat ze niet goed is, maar omgekeerd hebben we daar toch ook weinig controle op. Ons parool is daarom: doe het zelf. Het maken van een grond-

mengsel is een kwestie van probeeren en de toepassing van eenige algemeene regels.

In hun vaderland komen de cactussen over zulke uitgestrekte gebieden voor, op allerlei gesteente en onder zooveel verschillende omstandigheden, dat we daaruit geen conclusies kunnen trekken omtrent de meest geschikte grondsoort. Zelfs is een proef met uit Mexico geïmporteerde roode aarde (een soort lateriet), ons maar matig bekomen. We zullen het dus met Hollandsche ingredienten moeten klaarspelen. Maar dat behoeft heelemaal geen bezwaar te zijn, want alle kasplanten, die toch ook van heinde en ver uit den vreemde zijn aangevoerd, nemen daar genoeg mee.

Als eerste eisch geldt, dat de bodem goed doorlatend moet zijn, met wat grove stukjes onderin, zoodat de wortels steeds goed luchtig staan. Slaat de bodem te gauw dicht, dan kan de lucht niet meer in den grond dringen en krijgen we eene verzuring, waarin de wortels gaan kwijnen en afsterven. In dit geval behoeft men omtrent de oorzaken van den slechten groei niet lang in het ongewisse te verkeerren. De planten kan men zóó uit den pot lichten en als men de aarde uitstrooit, ruikt men duidelijk de zure lucht.

Toediening van kunstmest helpt hier niet, want aan de structuur van den bodem kan ze niets veranderen en zieke wortels zijn met extra voeding niet gebaat, evenmin als een maagpatiënt met een uitgebreid diner.

Hoe komen we nu aan een goed en bruikbaar mengsel? In de eerste plaats hebben we noodig gewone goede tuinaarde. Het beste is bladaarde, die ontstaat door uitzeven van een bladhoop. Hier voor zal men zich moeten wenden tot een betrouwbaar tuinder, die voor geld en goede woorden daar toch nog altijd wel raad op weet. Vooral geen molmgrond, waar men ons in de steden elk voorjaar gelukkig mee tracht te maken. Dat goedje halen ze gewoonlijk uit de bouwput van een in aanbouw zijnd huis en is voor ons doel absoluut waardeloos. Dan zorgen we voor een partijtje grof metselzand, dat we onder de kraan eens flink doorspoelen en onbepaalden tijd houdbaar blijft. De bladgrond mag niet te veel uitdrogen.

Moeten we die dus in voorraad houden, dan zorgen we ervoor, dat we ze zoo nu en dan eens begieten en zoo mogelijk eens omroeren. Is de grond eenmaal geheel uitgedroogd, dan neemt ze zeer moeilijk weer vocht op en het is ook minder goed voor de ontwikkeling der bacteriën, wier hulp we niet kunnen missen. Nemen we nu een gelijk mengsel van beiden, dan zijn we voor onze meeste

planten een heel eind op streek. Voegen we daar nog wat oud kalkpuin aan toe, dat we moeten zoeken, waar steenen van een of andere afbraak worden schoongebikt, (vooral geen gips of cement) dan hebben we tevens voor kalkvoedsel gezorgd en wie er nu ook nog een weinig houtskoolgruis doorheen doet, die mag veilig aannemen, dat het zijn planten voorloopig aan niets ontbreekt. Men zal kunnen tegenwerpen, dat deze grond niet erg voedzaam is en daarvoor bezitten we een prachtig aanvullingsmateriaal in den vorm van de ook in ons blad meermalen aanbevolen Edelcompost.

Bij zware en sterkgroeiende soorten kan men hiervan gerust $\frac{1}{3}$ nemen.

En nu gaan we verder probeeren, wat we aan dit grondje nog toe kunnen voegen. De een neemt wat Limburgsche klei, de ander de roodachtige aarde van de Malta-aardappelen, weer een ander weet in de buurt keileem te zitten en voegt die aan zijn aarde toe, doch dit is een zuiver persoonlijke kwestie en we zouden daar zeker geen algemeen recept voor durven geven. Over de aarde zouden nog heel wat pagina's te vullen zijn, en we hopen gelegenheid te hebben naar aanleiding van binnenkomende vragen daar nog wel eens op terug te komen. Maar nu gaan we ook meteen met zaaïen beginnen. We hebben reeds eerder ons verlanglijstje opgemaakt en de zaden dus in huis. Anders wordt het nu tijd. Neem vooral in den beginne geen groote verscheidenheid van zeldzaamheden, doch enkele vlug groeiende, makkelijke soorten, die niet duur zijn en waarmede ook de weinig geoefende kweeker succes heeft. Aardmengsel als boven, fijn gezeefd. Zaaipan of radiatorbakje. Dit laatste is een bakje van bescheiden afmetingen (23 bij 14), van poreus materiaal, dat zich uitstekend leent om in een raamkozijn te worden geplaatst. Vul dit tot een paar centimeters onder den rand, de aarde aandrukken, en zaai in rijen of vakjes. De zaden slechts dun bedekken en dan een ruitje er over. Als ons volgend nummer verschijnt staan de kiemplantjes al een eindje boven den grond en praten we weer verder.

(Enkele brieven konden in dit nummer niet meer worden verwerkt, deze leden kregen persoonlijk antwoord op hun vragen.)

v. d. H.

BEHANDELING VAN ONZE MESEMS.

Maart.

In deze maand kunnen we onze planten het beste verpotten. Planten, die in de leem of löss staan, en waarvan we zeker zijn, dat aan de wortels niets mankeert, kunnen we laten staan. Als regel verplant ik elk jaar. De wortels worden wel even gestoord, maar nu de groeitijd begint, hindert dat niet. En de zekerheid van zuivere wortels is ook wat waard. Het uitplanten in ronde schalen of vierkante zaaitesten heeft het voordeel, dat veel planten in een kleine ruimte opgeborgen worden, en het watergeven regelmatig kan geschieden. Een nadeel is, dat, wanneer één plant geïnfecteerd is met wortelluis, ook de overige planten worden aangetast.

Fenestraria plant men bij voorkeur uit in schaal of zaaiteest, grondmengsel overwegend zand. Over het algemeen zijn ondiepe potten of schalen aan te bevelen. *Didymaotus*, *Juttadinteria*, *Dracophilus*, *Nananthus* (*Aloinopsis*), *Hereroa*, *Rhombophyllum* en *Faucaria* brengen hun wortels tot den bodem van den pot, hier dus wat diepere potten. Hetzelfde is het geval met de *Pleiospilos*groep. *Cheiridopsis* en *Conophyta* wat meer humus in den grond.

We geven nu langzaam meer water, liefst op zonnige dagen. Men denke aan te felle zonbestraling.

Bij een te plotselinge overgang van donker op licht, kunnen de planten, vooral *Conophyta*, gemakkelijk verbranden. In een kas de planten niet vlak onder horizontaal of schuin glas, tenzij geschermd, anders afstand 80-100 c.m.

Ook in deze maand kunnen we nog zaaien. Ook nu denken bij te veel zon, tijdig te schermen. Als de kiemplantjes 18-21 dagen oud zijn, kunnen ze verspeend worden. *Juttadinteria* en anderen, waarvan de kiemblaadjes een eind boven de stengeltjes zitten, worden eerder verspeend. Verplanten tot de kiemblaadjes op de aarde rusten. Bij een tweede verspenen, kiemblaadjes in de aarde, de plantjes vallen dan niet om. Het eerst verspenen dient ook tijdiger te geschieden bij de *Asclepiadaceae* (*Stapelia*, *Caralluma*, *Hoodia*, *Trichocaulon* enz.) verder bij *Euphorbia* en *Sarcocaulon*. Om het wortelgestel vlug te laten ontwikkelen, zetten we bijv. *Lithops*zaailingen voorloopig nog niet in de leem of löss, de plantjes zijn dan aan het eind van het jaar wat grooter. Dus bij het eerste en tweede

verspenen in het gewone aardmengsel, daarna naar keus in het aardmengsel of leem.

F. SWÚSTE.

AFVALLEN DER KNOPPEN BIJ EPIPHYLLUMS.

De omstandigheid, dat ik in de Kerstweek op één dag 5 brieven om raad ontving aangaande het afvallen der bloemknoppen bij Epiphyllums, geeft mij aanleiding tot eenige opmerkingen.

Wanneer bij de vraag vermeld wordt, dat de plant gedurende den herfst in de koele slaapkamer stond en tegen het open komen der eerste bloemen in de huiskamer gebracht werd, dan is de oorzaak van het afvallen der knoppen niet moeilijk te raden: de plotselinge overgang van de koude naar de warmte was veel te groot.

Een ander schrijft, dat de plant den geheelen zomer door voldoende water heeft gehad, doch dat van half October tot half December minder werd gegeven, Ook hier is de oorzaak gemakkelijk op te sporen: de knoppen zijn tengevolge van de droogte afgevallen. Gedurende de maanden September en October had wat minder water gegeven moeten worden, om dan van einde October af geleidelijk weer wat meer te geven.

Een derde deed de mededeeling, dat z'n plant al enkele jaren in denzelfden pot stond, doch dat geregeld bloemenmest werd gegeven. Deze bloemenvriend verkeerde klaarblijkelijk in de meening, dat een plant, welke geregeld meststoffen ontvangt, het buiten verplanten kan stellen. Niets is echter minder waar. De meststoffen kunnen dan alleen haar goede werking uitoefenen, wanneer de aarde frisch en gezond is, In oude, afgewerkte aarde blijven de planten kwijnen, ondanks het toedienen van de beste meststoffen.

Weer een ander schrijft: mijn plant maakt elken herfst wel 200 à 300 knoppen. Ik geef water en bloemenmest zooals het behoort, de plant zelf ziet er dan ook schitterend uit, maar toch komen haast nooit meer dan de eerste 50 à 60 bloemen tot volkomen ontwikkeling, zoodat het schijnt alsof de plant geen genoeg kracht bezit om alle knoppen tot ontwikkeling te brengen.

Op deze mededeelingen afgaande, zou men zeggen, dat het de plant aan niets hapert. Maar toch kunnen er wel bijkomstige omstandigheden zijn, welke het afvallen der knoppen veroorzaken. Doch dit blijven zonder meer gegevens slechts gissingen. 't Is mogelijk, dat ook hier de plant van een koel naar een warm vertrek

werd overgebracht. 't Is ook mogelijk, dat de pot tijdens de knopvorming af en toe werd gedraaid, of dat de plant te ver van het licht afstand. Epiphyllums verlangen geen felle zon, doch wel veel licht: men zette de potten derhalve steeds op de vensterbank of op een standertje vlak tegen het raam. Nog beter is de plaats in een erker, waar, behalve van voren, ook van weerszijden licht invalt, zoodat de bloemen aan alle kanten tot ontwikkeling kunnen komen. Nimmer draaie men de pot, zooveel mogelijk vermijde men tocht, en in elk geval moet men de planten tegen sterke temperatuurswisselingen vrijwaren. 't Beste is de planten begin September in de gewone huiskamer vlak voor een raam op het oosten of zuiden te zetten. In September en October iets minder water geven, daarna geleidelijk iets meer. En overigens de plant rustig op dezelfde plaats tot bloei laten komen.

G. D. D.

PRIJSCOURANTEN.

W. Janz, Rotterdam, v. Oldenbarneveltstraat 105, zond ons een prijscourant van Cactussen, benevens een speciale handelaanbieding van Cactussen en andere Succulenten, zaailingen zoowel als importen.

Van Robert Blossfeld, Potsdam, Neue Koenigstr. 94 ontvingen wij een uitgebreide, geill. prijscourant van zaden van Cactussen en alle andere Succulenten,

G. D. D.

BOEKBESPREKING.

Vaste-, tweejarige- en rotsplanten, uit zaad te kweeken in de volle grond, Uitg. Turk en burg's z a a d h a n d e l N.V., Bodegraven. f 0.95 (fr. p. post f 1.05).

Een prachtuitgave, eigenlijk een album, met 132 groote foto's en 4 gekleurde platen. Bij elke plant is aangegeven: kleur, zaaitijd, opkomst van het zaad, onderlinge afstand, bloeitijd en hoogte, benevens bijzondere opmerkingen. De succulenten zijn niet vergeten: afgebeeld zijn *Sedum acre*, *S. aizoon*, *S. rupestre*, *S. spurium coccineum (splendens)* en *Sempervivum*-hybriden. Jammer genoeg ontbreekt *Sedum spectabile*, ontegenzeggelijk de mooiste winterharde

vetplant, die overal groeit en bloeit, zoowel in schaduw als volle zon, op rotspartijen als potplant,

Nu de tijd voor het zaaien van Cactussen weer aanbreekt, vestigen wij ook nog gaarne de aandacht op het mooie boekje „Gedoomde Vrienden”, bij Turkenburg's Zaadhandel voor slechts f 0.33 verkrijgbaar. Dit boekje is zeer beknopt, doch juist daardoor zoo'n handige leiddraad voor den beginner.

G. D. D.

Zimmerkultur der Kakteen, von Fritz Thomas, 9e Aufl. von Hugo Söcknik. Mit 71 abb. u. 5 Formentafeln mit 22 Federzeichn. Verlag J. Neumann, Neudam. Preis geheftet 2 R.M., leinen gebunden 3 R.M.

Deze 9e druk is meer in overeenstemming gebracht met de moderne eischen. Foto's en teekeningen zijn zeer duidelijk en komen op het kunstdrukpapier goed tot haar recht. Na een wel wat beknopte kalender van werkzaamheden en een geschiedkundig overzicht volgt de eigenlijke handleiding, waarin op zomer- en winterbehandeling, aarde, mest, enten, stekken, zaaien, ziektebestrijding enz. gewezen wordt. Daarna wordt een lijst der meest bekende soorten gegeven, terwijl de laatste 18 bladz. aan de andere succulenten zijn gewijd.

Nieuwe gezichtspunten geeft dit boekje niet, doch de 9e druk bewijst haar practische bruikbaarheid, vooral voor beginnende liefhebbers.

G. D. D.

VRAGENRUBRIEK.

De Heer B. te H. vraagt:

Ik bezit in mijn collectie één *Euphorbia obesa*, welke in het afgelopen jaar vijf zaadbolletjes had. Ik heb de plant in den bloeitijd bij een bevrienden buurman, die bijen houdt, gebracht, waar de *obesa* in de buurt van den bijenkorf in den tuin werd gezet. Dit had ik ook met andere planten met succes gedaan. Het is mij echter niet gelukt, de zaadjes, toen ze rijp waren, op te vangen, daar een vogeltje, dat in mijn kas kwam, hiervoor zorgde.

Aangezien ik in *Succulenta* las, dat men voor zaadvorming bij een *Euphorbia obesa* een mannelijke en een vrouwelijke plant moet hebben, zou ik gaarne vernemen, wat van de zaadjes, die ik op bovengenoemde manier heb verkregen, gekomen zou zijn, indien ik ze had gezaaid.

Antwoord.

Sommige planten brengen bloemen voort, die geen meeldraden of bloemen, die geen stampers bezitten. Men noemt dit eenslachtige bloemen. Ook bestaan er planten, waarbij in sommige bloemen de meeldraden en in andere de stampers onvruchtbaar zijn, zooals bij de Hulst, De bloemen van de Hulst zijn dus feitelijk eenslachtig en daar alle bloemen aan een Hulststruik gelijk zijn, is de Hulst tweehuizig.

Kenmerkend voor de Euphorbiaceeën, een plantenfamilie, die over een groot deel der aarde verspreid is, zijn de eenslachtige bloemen. Bij de succulente Euphorbia's treft men soorten aan, waarbij de bloemen van één plant of alle mannelijk of alle vrouwelijk zijn, doch ook soorten met mannelijke en vrouwelijke bloemen aan dezelfde plant. Men onderscheidt dus bij de Euphorbia's eenhuizige en tweehuizige soorten.

De Euphorbia obesa staat bekend als tweehuizig.

Heeft uw plant dus zaad voortgebracht, dan kan zij, daar zij buiten heeft gestaan, bestoven zijn met stuifmeel van een in Nederland voorkomende Euphorbia, de een of andere in 't wild groeiende Wolfsmelk of een gekweekte Euphorbia, zooals Euphorbia polychroma. Het Palmboompje, Buxus Sempervirens is ook een Euphorbia. Het is evenwel zeer twijfelachtig of op deze wijze een bevruchting tot stand kan komen.

Ook zou uw plant reeds vóór het buitenzetten, bestoven kunnen zijn door een andere, misschien nauwverwante Euphorbia, in Uw kas, b.v. door Euphorbia meloformis; doch ook hierbij is het de vraag of U kiemkrachtig zaad verkregen zou hebben.

Men ziet vaak, dat de Euphorbia's, die wij kweken, vruchtjes voortbrengen, doch het zaad blijkt dan dikwijls steriel te zijn.

Het is jammer, dat het vogeltje in Uw kas U verhinderde de proef te nemen. We kunnen nu slechts hopen, dat uw obesa 't volgend jaar weer zaad zetten zal. Past U echter goed op, dat de vruchtjes, niet droog worden aan de plant, want dan hebt U groote kans, dat de doosvruchtjes openspringen, zonder dat U het merkt en het zaad daarbij ver weg geslingerd wordt.

v. d. T.

INHOUD: Mammillaria (Haw. 1812) (Syn = Neomammillaria [Br. & R. 1923]. — Bijdrage tot de kennis van de verschillende soorten Lithops. — Het Leekenhoeke. — Behandeling van onze Mesems. — Afvallen der knoppen bij Epiphyllums. — Zaaiproeven met cactuszaad uit Nederl. West-Indië. — Boekbespreking+ — Vragenrubriek.
